

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Som nævnt af den ærede ordfører indstilles det, at udvalget vedbliver at bestå, indtil det vælges som stående indfødsretsudvalg. Hvis ingen gør indsigelse herimod, betragter jeg dette som tiltrådt. (Ophold). Det er tiltrådt.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om beskæftigelse af ufaglærte arbejdere ved arbejde, der i henhold til overenskomst, aftale eller igennem bindende coutume er forbeholdt faglærte arbejdere. [Af Henry Christensen m. fl.].

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 781; fremsættelsen findes i tidenden sp. 878).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Økonomi- og arbejdsministeren (Krag): Jeg kan ikke lade være med indledningsvis at udtrykke en lille smule undren. Det undrer mig, at de to partier, der gennem to valgkampe i indeværende år har udtrykt deres mest absolutte modstand mod statsindgreb under næsten enhver form, med deres første fælles lovforslag ønsker at gennemføre meget krasse statsindgreb på et område, som parterne, arbejderne og arbejdsgiverne, hidtil har røgtet selv. Det undrer mig, at netop disse to partier, der hidtil har erklæret sig som principielle modstandere af bemyndigelseslove, nu ønsker at påtvinge arbejdsministeren en af de mest vidtgående bemyndigelseslove, man i fredstid har set, overfor arbejdsmarkedsområdet. Nu skal man nok ikke her i livet undre sig altfor meget, og måske specielt ikke når man har med politik at gøre, men jeg har dog ikke kunnet undlade at give denne dybe forundring udtryk.

Når dette er gjort, skal jeg straks udtale, at jeg kan være enig i, at der på det område, lovforslaget omhandler, foreligger alvorlige og vigtige samfundsproblemer. Forholdet mellem faglært og ufaglært arbejdskraft og bevægeligheden mellem disse to grupper er imidlertid ikke noget nyt problem; det er for længe siden taget op til behandling,

og på en række punkter har man allerede fundet frem til en løsning ad frivillig vej. Jeg betvivler derfor, at det foreliggende lovforslag er den rette kur ved den videre behandling. Jeg tror, man må fraråde anvendelsen af det element af tvungen voldgift, der findes i lovforslaget. Jeg skal forsøge at begrunde dette nærmere.

Baggrunden for forholdene på arbejdsmarkedet er på dette som på så mange andre områder septemberforliget, hvis punkt 4 slår fast, at arbejdsgiveren har ret til at lede og fordele arbejdet samt anvende den efter hans skøn til enhver tid passende arbejdskraft, og at dette anerkendes og eventuelt understøttes af arbejdernes organisation. Det er så at sige grundlovsparagraffen på dette område. Denne principielle bestemmelse er imidlertid i tidens løb i kraft af udviklingen blevet afsvækket, bl. a. ved at der har udviklet sig et skel mellem faglært og ufaglært arbejde. Dette skel er blevet stillet op i overenskomster og priskuranter eller simpelthen ved sædvaner, som i mange tilfælde varierer ikke blot fra fag til fag, men også fra sted til sted. Undtaget herfra er naturligvis hele arbejdsmandsområdet, men desuden de ikke ubetydelige områder, hvor vi har industriforbund; det gælder f. eks. slagteriarbejderne, tobaksarbejderne, tekstilarbejderne, skrædderne, træindustriarbejderne o. s. v. Men selv dér, hvor skellet mellem faglærte og ufaglærte findes, er der i tider med god beskæftigelse blevet slækket ganske betydeligt på grænserne. Det gælder først og fremmest smede- og maskinarbejderforbundets vigtige område, hvor man på tre forskellige måder har skabt større bevægelighed mellem faglærte og ufaglærte. Man har dels givet adgang for tillærte til at betragtes som faglærte, forsåvidt angår deres speciale. Man har videre truffet de såkaldte Thrigeaftaler om anvendelse af ufaglærte til visse slags faglært arbejde; det har haft betydning for ikke mindre end 4 000 ufaglærte.

Endelig har man indført en kortvarig lærlingeuddannelse for ufaglærte voksne, således at de på nedsat læretid kunne gå over i de faglærtes rækker, en bestemmelse, der har haft betydning for mellem 600 og 700 mand. Tilsvarende regler har man i en række andre forbund, f. eks. guld- og sølvarbejderforbundet, blikkenslagerforbundet,